

Teodora Matei
POVEȘTI LA CASTEL

Copyright © Teodora Matei
Copyright © TRITONIC 2022 pentru ediția prezentă.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

TRITONIC

Str. Coacăzilor nr. 5, București
e-mail: editura@triton.ro
www.triton.ro

Tritonic București apare la poziția 18 în lista cu Edituri de prestigiu recunoscut în domeniul științelor sociale (lista A2) (CNATDCU):
http://www.cnatdco.ro/wp-content/uploads/2011/11/A2_Panel41.xls

Colecția Cașmir este coordonată de Teodora Matei și Lucian Dragoș Bogdan.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MATEI, TEODORA

Povești la castel / Teodora Matei. - București : Tritonic Books, 2022
ISBN 978-606-749-635-2

821.135.1

Coperta: Alexandra Bardan
DTP: Ioan Dorel Radu
Editor: Rebeca Cojocaru
Comanda nr. CAS01/2022
Bun de tipar: Noiembrie 2022
Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Dialogul personajului cu propriul autor

Într-o lume vecină cu cea a visului ori a întâmplării, o astfel de conversație ar fi posibilă, probabilă, credibilă: doi oameni maturi în fața unui șemineu, pe jumătate întorși unul spre celălalt, într-o bibliotecă luminată doar de flăcările buștenilor incandescenti. Bărbatul stă pe un fotoliu cu brațe din lemn, atent sculptate. Își odihnește spatele pe catifeaua vișinie; din când în când se apleacă în față, de parcă ar vrea să audă mai bine glasul femeii. La câteva minute, ea rotește, printr-o mișcare din vârful piciorului, scaunul modern, de birou.

– Cine-ar fi crezut că ne vom întâlni vreodată? sparge el tăcerea, schițând un zâmbet timid.

– Chiar așa...

– Iartă-mă dacă par o gazdă nepoliticoasă, sărind peste amabilitățile de rigoare. Mă bucur, însă, tare mult de sosirea ta.

Poate ar fi vrut să continue, dar femeia îl întrerupe:

– Păstrează politețurile pentru oaspeți de vază. Eu sunt un om care, într-o zi, a decis să spună lumii un basm. Al tău. Nici nu ți-am cerut voie.

– De ce-ai fi făcut asta? Basmelor sunt făcute să zboare, să călătorească de la un capăt la celălalt al tuturor lumilor, văzute și nevăzute.

– Așa e. Însă nu toți vor să-și împărtășească poveștile.

– S-o luăm altfel: ai zis odată că, după ce ți-ar citi cartea, te-ai bucura să vezi un om râzând, un om plângând, altul dorindu-și mai mult. I-ai văzut?

Femeia recunoaște fără să stea pe gânduri:

– I-am văzut!

Bărbatul își dă părul lung, ondulat, pe spate, apoi își sprijină tâmpla în palmă. Surâde când spre ea, când unor amintiri, privind în gol.

– Dar am scris despre iubirile tale, despre prietenie și trădare... Subiecte delicate. Unii oameni n-ar fi de acord să fie expuși.

Nikos se ridică, face un pas în față, se învârte cu mâinile date în lături, iar, prin corpul lui de fum, Teodora întreazărește detaliile camerei, chiar și faldurile draperiilor ce mângâie podeaua.

– Sunt eu un om? Ori sunt o plăsmuire? Și ce-ar fi rău în a vorbi despre iubire? Poate unii n-au simțit-o niciodată. Poate alții vor vrea s-o afle.

Se așază din nou, sprijinindu-se în coate.

– Ai simțit vreodată că nu poți respira alături de un om care ți-e drag?

Femeia se fâstâcește. Nu despre ea ar fi trebuit să discute. Răspunde evaziv:

– Poate că da.

– Ei bine, continuă el înțelegându-i ezitarea, mie mi s-a întâmplat. Și nu regret nimic. Dacă regret ceva, e slăbiciunea mea. Cea care, uneori, m-a îndepărtat de cei din jur pentru că m-am temut de cuvintele potrivite. Tu te-ai priceput să arăți asta. Să găsești vorbele prin care să povestești ce n-am știut eu să fac.

Nikos se oprește și râde.

– În fine, m-am complicat, înțelegi tu ce vreau să spun...

Teodora dă din cap. I-ar zice cât de greu e, uneori, să transmiți ce gândești.

– Ia zi, îți place aici, la mine? Sau, ca să fiu mai exact, în colțul tău secret din minte? Chiar așa, cine vizitează pe cine? Întreabă el privind-o insistent.

– Mi-ar plăcea să revin. Deși poate pare ciudat, nu mă simt ca acasă. Ai făcut locul ăsta să-ți semene.

– Vei reveni. Într-o zi vei sta pe un fotoliu ca al meu și vom primi împreună alți oaspeți. Le vom istorisi poveștile acelea de demult și-i vom ruga să le ducă mai departe. Ei vor pleca, iar noi vom ieși la o plimbare, călare, peste dealuri.

Stăpânul Castelului

1. O noapte

„M-aș stabili într-un Castel cu vreo sută de camere. De ce o sută de camere? Pentru că i-aș lua acolo pe toți cei dragi mie. Pe lângă suta de camere – un beci plin cu mâncăruri simple și gustoase alături de o pivniță gălgâind de vin vechi.

Zona – de preferat rece, ploioasă (eventual Scoția, pentru că verdele pădurilor lor e superb după ploaie).

Prima încăpere pe care aș amenaja-o, după mutare, ar fi biblioteca. Așezată pe colțul clădirii, ca să aibă ferestre pe două laturi; ceilalți doi pereți să fie acoperiți de rafturi masive de cărți, din lemn maro închis, ca în filmele englezești de epocă. Apoi – canapele ori fotolii confortabile și un șemineu veșnic aprins. Dar cele mai importante ar fi draperiile grele – neapărat verde-închis, atârând din tavan. Cum vremea ar fi mai tot timpul rece, biblioteca ar fi populată mai

mereu. S-ar putea citi la lumina naturală sau la lumina lumânărilor. Să ne afundăm în cărți vechi, înțelepte, să le comentăm înaltele idei și să facem din noapte-zi. Să plecăm la culcare în zori, însoțiți pe holurile reci de majordomi cu sfeșnice; să surprindem, cu coada ochiului, umbre nefirești în urma noastră.

Să jucăm biliard, poker sau bridge până când ne-ar ustura ochii de fum și concentrare.

Apoi, fiecare în camerele noastre, să cădem în somn adânc, nestingheriți de umbrele de mai devreme. Să ne trezim fericiți ca după visele copilăriei.

Mai văd o menajeră (bunicuță blajină) care aduce în bibliotecă tăvi pline cu cafele și sandvișuri, iar la plecare golește scrumierele. (Ar trebui să pun la punct un sistem – beton de ventilație, pentru că toți prietenii mei fumează, iar vremea fiind destul de rece nu ne-ar conveni să stăm cu ferestrele deschise).

Când ochii ne-ar obosi iar mintea n-ar mai putea digera nimic în plus, să organizăm petreceri stilate pentru care să ne îmbrăcăm frumos și să ascultăm diverse muzici. Iar dacă afară ar fi frumos, să mergem la picnic. Să lenevim ziua întreagă la umbră, să jucăm diverse jocuri, să văd în jur copii îmbujorați, cu genunchii juliți.

Iarna să aibă șase luni și să ningă până la jumătatea ferestrei, să plecăm în drumeții cu sănii trase de cai pe zăpadă scârțâind. Să primim cu vin fiert grupuri de colindători cu voci de îngeri.

Fără televizor, fără telefon, fără calculator sau Internet. Am aștepta poștașul (neapărat călare) o dată la două săptămâni; am citi cu sufletul la gură scrisorile celor rămași captivi în civilizație. După care le-am arde, ca să nu ne încarce cu energie negativă.”

...

Bastonul gardianului lovea ritmic zăbrelele celulelor, pe măsură ce înainta. Kilogramele – peste o sută cincizeci (așezate proporțional pe cei aproape doi metri) apăseau bocancii grei. Vocea îi răsuna în clădirea înaltă, cu celule dispuse de o parte și de alta a holului:

– Stingerea!

Ajuns în dreptul penultimei celule se adresă bărbatului dinăuntru:

– Salvează, Baroane, și predă mașinăria!

Fusese singurul deținut căruia i se adresase. Undeva, ascuns în tonul imperativ, se simțea respectul pentru titlul de noblețe. Chiar dacă rămăsese doar onorific, îi conferea o prestanță aparte.

Frenetic, bărbatul așezat la masa metalică prinsă în perete tastă o încheiere, ca și cum acelea ar fi fost ultimele lui cuvinte. Știa că aveau să fie ultimele cuvinte ale zilei respective. Seara preda laptopul gardianului de serviciu. A doua zi, dimineată, îl primea din nou, de la gardianul din tura de zi. Tot așa, schimb după schimb, ideile lui se plimbau din celulă în biroul gardienilor – și înapoi. Săptămâna, reprezentantul IT al închisorii verifica laptopul, accesa documentele salvate de deținut și, după obținerea unei aprobări de la Direcțiune, transfera fișierele pe memory stick-ul avocatului.

Degetele groase apucară carcasa de plastic și o strecurară printre gratii. Procedura ar fi fost ca el să imobilizeze cu cătușe deținutul, apoi să intre în celulă ca să preia laptopul. După trei ani își permitea să încalce procedura, atâta timp cât deținutul era cooperant și respecta regulile referitoare la bunuri personale. Reguli ce i se aplicau preferențial, mult mai permissive decât ale celorlalți.

Ajuns în încăperea din capătul holului, gardianul deschise un fișet și împinse înăuntru laptopul. Încuie atent

ușa fișetului cu o cheie de pe panoul prins în perete. Verifică meticolos eticheta de deasupra cuiului în care atârname cheia. Corespundea cu eticheta de pe fișet. Colegul mai tânăr îl urmărea, încă nedumerit de exagerarea gardianului. Folosea întotdeauna un singur fișet. Cheia fiind unică, era singura ce putea lipsi de pe panou. Cuiul liber era, întotdeauna, același.

Cu coada ochiului, gardianul își privise colegul care, la rândul lui, îi urmărise atent mișcările. (*Cum mama dracului aleg ăștia să trimită începători numai pe schimbul meu?!*) Se trânti pe scaunul ale cărui picioare flambau la fiecare manevră a bărbatului masiv. Se întinse și, cu mâinile împreunate la ceafă îi spuse colegului:

– Gata, băiete, dă-i drumul!

Pătruns de importanța gestului, tânărul trase maneta din dreptul indicatorului „Activare uși”. Celulele se închiseră automat, uși metalice căzând peste gratiile fiecăreia. Aruncă o privire pe hol și se asigură că manevra reușise. Totul era automatizat, dar începuse să-și copieze mai vechiul coleg în verificarea amănuntelor. Activă a doua manetă: „Lumină celulă”. Beculețul de pe panou se stinse; în spatele ușilor metalice, celulele se cufundară în întuneric. Răsuci comutatorul „Lumină veghe”, iar holul rămase scaldat în lumina gălbuie a lămpilor de veghe. Era mândru. După o săptămână la penitenciar în schimbul de noapte începuse să prindă mersul lucrurilor. I se spusese că era cel mai ușor schimb.

Nu servea mese, nu scotea la plimbare, practic nu avea contact cu deținuții. Trebuia doar să-i supravegheze până la stingere, să încuie celulele, să stingă lumina și să se așeze în fața pupitrului cu monitoare. Se speriasse la gândul că va începe serviciul în aripa condamnaților pe viață. Partea

bună era că fiecare avea celula lui, cei periculoși ocupau o anumită zonă, astfel încât să nu poată comunica între ei. Conducerea închisorii consulta întotdeauna psihologul care, după ce studia atent fiecare dosar, indica locul cel mai potrivit fiecărui deținut.

Tânărul se așeză pe scaunul din fața pupitrului. Camerele de luat vederi transmiteau imagini din fiecare celulă. Un deținut se ruga în genunchi cu fața spre răsărit. Altul, așezat pe marginea patului, plângea cu fruntea prinsă în palme. Restul erau deja întinși pe paturi, căutându-și o poziție comodă pentru somn. Baronul închisese ochii, cu brațele încrucișate peste piept. Răsufă ușor și părea că ațipise zâmbind.

– De ce i se spune Baronul?

Se întorsese spre mai-vârstnicul coleg, decis să-i răspundă la întrebări. Celălalt, măgulit de importanța informațiilor pe care le putea dezvălui, se propti în brațele scaunului și se așeză mai comod. Cu mâna stângă băjbăia în servietă după cutia cu mâncare, fără să-și ia privirea de la tânăr. De câteva ori păruse că va răspunde la întrebare, numai că vorbele veniră odată cu aterizarea pe masă a cutiei burdușite cu sandvișuri și clătite.

– De ce i se spune Baronul?

– Pentru că e Baron, de-aia...

– Adică așa, baron... nobil?

– Da, mă, nobil, ce dracu'... Ce crezi, că ăștia n-ajung la pârnaie?!

Părea iritat, așa că tânărul reveni la monitoare și rămase cu privirea în gol, adâncit în gânduri. Din spate auzea fâșăitul hârtiei de împachetat, trosnet de fălci și fâșăitul sticlei aburite de Coca-Cola. Sticla de un litru se golise pe jumătate, îndemnând la vorbă gura ce-o golise.

– Tu n-ai auzit de ăsta pân-acu? Ce dracu', că acu' trei ani s-a scris în toate ziarele, l-au dat la știri... Pe ce lume-ai trăit?

– Acu' trei ani?... Păi, acu' trei ani eram mic, șefu', aveam altele în cap... Da' ce-a făcut? A făcut-o destul de bine dac-a ajuns aici, nu?

Veni rândul clătitelor. Tânărul spera să aibă umplutura potrivită, să fie sățioase și gustoase, ca și foamea lui de noutăți să fie potolită. Așteptă, dar privirea celui alt scruta amănunțit conținutul cleios ce i se scurgea printre degete și părea absorbit de numărutul semințelor din dulceață. Fără să-l privească direct, văzuse tânărul ridicându-se resemnat de pe scaun înainte de a face câțiva pași spre hol. Avea de gând să plece într-o scurtă plimbare, să-și dezmoștească oasele. Spera ca, la întoarcere, să aibă parte de conversație.

– I-a mierlit pă unii la Castel. Prieteni de-ai lui.

Rânjea în colțul gurii, cu ochii la colegul care încremenește și anulase brusc decizia plimbării. Noaptea avea să fie lungă. Somnolența dată de privitul în monitoare trebuia într-un fel combătută. Dacă entuziasmul tânărului ar fi fost molipsitor ar fi povestit mult prea repede totul, iar asta era treabă complicată, trebuia dezbătută, comentată...

– Stai colea jos și mai aruncă-ți un ochi la televizoare, din când în când. Mai știi care-i intervalul la care trebuie să te uiți la ele?

– Știu, 45 de secunde...

– Bun, numără în gând sau uită-te la ceas, da' ai grijă, fii atent și la mine și la „oaspeți”, bine?

Vechimea și gradul îl îndreptăteau să dea ordine. Era convins că cei noi nu vor învăța decât executând comenzi concrete; procedurile citite după acceptarea pe post, până la implicarea efectivă, colcăiau de expresii rigide și greu de înțeles. Schimbul de noapte cu proaspăt angajați era liniș-

tit și odihnitor. Știa că avea să fie ascultat; supraveghea și îndruma; povestea, sfătua, se simțea important; nopțile treceau repede, fără să-l obosească prea mult.

– Străbunicu' lu' Baronu' ăsta de-i cazat la noi în „hotel” avea pământuri p-aici, prin zona asta. Unul din băieții lui a fost omorât de niște tâlhari, cum erau pe vremea aia. Le-a atacat trăsura, le-au furat bănetu' și bijuteriile, le-a luat caii și i-a măcelărit, pe fii-su lu' Baronu' al bătrân și alți doi prieteni de-ai lui. Nu se mai știe cum, da' moșu', după toată îngropăciunea și jalea, i-a adus în oraș pe tâlhari. Dăduse sfoară-n țară, plătise tot felu' de oameni și le dăduse de urmă, că proștii începuseră să se laude cu banii, cu bijuteriile furate... Familia a vrut să-i trimită la spânzurătoare, da' moșu' s-a opus.

L-a convins pe judecător să-i țină închiși în pușcărie, pe viață. Naiba știe ce-o fi fost în capu' moșului. Ei, și fiindcă și pe vremea aia erau fripturiști de tot felu', judecătoru', cu primaru' și cu șefu' poliției l-au convins pe bătrân să doneze o bucată de teren pe care să construiască o pușcărie nouă, că aia, din sediul poliției, ajunsese o ruină. Ca și ei să-i facă pe plac, moșu' a bătut palma cu ăștia și a donat pământu', ba mai mult decât ceruseră și le-a dat bani pentru materiale și plata muncitorilor, da' a avut pretenție să o construiască după planurile lui. Aia, fericiți că nu scot bani din buzunar – din buzunaru' urbei, adică – l-au lăsat în pace pe moș. A adus arhitecți, tot felu' de specialiști și a ridicat o fortăreață. Adică asta, în care stăm noi acum.

Văzând gura deschisă a mirare, gardianul continuă:

– Vezi c-ai depășit 45 de secunde! Dacă nu te controlezi, așa cum te capturez io cu poveștile mele or să te captureze și „băieții”. Și o să vină vremea când o să-i duci la plimbare, o să-i însoțești pe la infirmerie, la capelă... și dacă sunt „viețași”, crede-mă că s-ar delecta cu un papagal

proaspăt și naiv cum ești tu. Urechile la mine și ochii roată pe televizoare!

Întors brusc din vremurile cu trăsuri și averi donate statului, tânărul execută fâstâcit comanda. „Oaspeții” dormeau.

Celălalt bărbat goli sticla de Coca-Cola și o aruncă în coș. Lichidul se încălzise, îi lăsase în gură un gust sălcIU. Îl injură în gând pe tinerel; el și povestea lui ...

– E, și cum spuneam, prima oară Baronu’ cel bătrân, străbunicu’ a construit clădirea asta. În timp i-au mai ridicat aripi noi, au modernizat-o, au umplut-o de mașinării de-astea... Sunt bune, că înainte făceam kilometri noaptea pe holurile-astea și-i mai lua și nebuneala, urlau, zbierau... n-apucai să răsuflă. Acum, cu ușile-astea metalice, de le-nchidem peste noapte, cu camerele de luat vederi care ni-i arată și când se-ntorc de pe-o parte p-ailaltă...

(În realitate, noile achiziții stârniseră rumoare printre salariați. Unora li se păruse că sunt prea bătrâni să învețe să umble cu calculatoare, cu butoane, cu manete... Considerau practicile vechi destul de bune. Fuseseră testați, la finalul cursurilor de inițiere. Cei nepregătiți fuseseră concediați. Cei rămași închiseseră gurile și își antrenaseră degetele stângace.) Boierie, tată! Trage tare să rămâi aici, că programu’ e bunicel, bănuții sunt și ei frumușei...

Scoase o țigară din pachet, o răsuci atent între degete și se ridică în picioare, cu mâna adânc înfipă în buzunaru-l pantalonilor în căutarea brichetei. După ce o găsi, își îndemnă colegul să deschidă fereastra. Trase primul fum adânc în piept și îl expiră într-un nor gros. Așa mai mergea. Observă tânărul care trăgea cu coada ochiului la monitoare și, mulțumit că fusese ascultat, continuă:

– Asta e! Moșu’ a terminat de construit în doi ani toată hardughia asta – adică așa cum era ea atunci... la vremea

aia, a fost cea mai mare din regiune. I-a mutat pe tâlharii ăia aici, în cele mai izolate celule, întunecoase și umede. Măncare ordonase să le dea la două zile. Numai apă le aducea zilnic. Nimeni nu discuta condițiile moșului, că doar el plătise tot. Le-a mai spus să-l cheme când or muri nefericiții ăia. N-au apucat să îmbătrânească. Bolile căptușite în celulele-alea mizerabile i-au răpus repede. După ce-a murit și ultimul dintre ei, Baronu’ a plecat prin Scoția. Castelul de-aici l-a abandonat. Nu s-a mai întors în zonă niciodată. Nici vreo altă rudă, până la Baronu’ nostru...

(45 de secunde!) Tânărul întoarse scaunul rotativ spre pupitru. Doi deținuți se plimbau prin celulă, de la un capăt la altul. I se spusese că, din lipsa activității, mulți adormeau repede după stingere, trăgeau un pui de somn de vreo două-trei ore, după care se plimbau sau făceau diverse exerciții fizice care să-i obosească. Mai văzu câțiva care vorbeau singuri. Uitaseră, probabil, de camerele de luat vederi și discutau aprins cu personaje imaginare. În timpul zilei nu s-ar fi lăsat surprinși gesticulând sau vorbind singuri. Noaptea se simțeau protejați de ușile metalice. Lumina gălbuie a lămpii încastate în tavan nu îi deranja. Era destul de puternică pentru a distinge obiectele din jur și suficient de discretă ca să nu le tulbure somnul.

Baronul părea să doarmă adânc. Avea același zâmbet relaxat. Măinile rămăseseră încrucișate peste piept.

– Șefu’! Șefu’!

Nu îndrăzne să-și dezlipească privirea de pe ecran. Făcea semn cu mâna, așteptând ajutor de la colegul mai experimentat.

– Șefu’, să-nnebunesc, da’ ăsta nu mai respiră! E nemișcat de când s-a băgat în pat! Dac-a murit?

Broboane de sudoare i se adunaseră pe frunte și o gheară fierbinte îi strângea gâtul.